

MALAKI

TA KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Hagize ni Zorobabeli ni Yosuwe sababu ra, Alabatosoba lora ka ban. O ko, Esidarasi nana Zeruzalemu ni Yahudiya caman ye. Esidarasi ka mɔgɔw karan kosebe Ala ta sariyaw ra. O ko fe Nehemi nana ka na Zeruzalemu dugu kogo lo kokura. A ka mɔgɔw karan fana Ala ta sariyaw ra, ka Ala ta Nenekirilon* ta sariya ko fo k'a gbeleya o ma, k'a fo o ye ko o man kan ka siya were musow furu. Nehemi nana sekɔ ka taga Peresi masace fe tuun, nka o ko fe, a nana tuun, ka na mɔgɔw karan kokura.

Ayiwa, tuma min Nehemi tun sekora ka taga Peresi jamana ra tuun, o wagati le ra cira Malaki ka ciraya ke. Malaki korɔ ye ko Ala ta ciraden. Izirayelimɔgɔw tun ka san biwolonfla ke Babiloni, o juguw ta jamana ra. O ko, Ala ka o lana o yere ta jamana ra; nka o belen tun be Ala kan blara, ka o yere mabo Ala ta sariyaw ra.

Cira Malaki tun ka mɔgɔw jaraki o ta kojuguw, ani o ta Alapasiranbariya koson. O tun be began banabagatow le di Ala ma saraka ye, ka ban ka yaga bo k'a di Ala ma, ani ka o ta furumusow bla ka siya were musow ta; sarakalasebagaw fana tun be mɔgɔw lafiri. Malaki k'a fo o ye ko o ka kan ka nimisa o kojuguw ra, ka Ala ta jɛnɔgɔnya* ko jate, ka Ala bato ni saraka panamanw ye.

Malaki ta kumaw b'a yira fana ko lon do Ala bena a ta ciraden ci ka na, ka na kiti tige a ta mɔgɔw kan, ka o saninya.

«A fle, ne bena ne ta ciraden ci, janko a ye sira laben ne ye. Ni o kera, aw be Matigi min ta nawagati makonona, ale bena na ka bara aw ra, ka na don a ta batoso konɔ. Ciraden min bena Ala ta jɛnɔgɔnya ko fo, o ciraden min logo be aw ra, ale nato le fle nin ye! Fangatigi Ala ko ten.»

Kitabu konokow

Ala ta mɔgɔw mabora Ala ra (1–2)

Ala bena a ta mɔgɔw ta kojuguw hake bo o ra (3)

Ala ka Izirayelimɔgɔw jaraki

1 ¹ Matigi Ala ka kuma min don ne Malaki da ra, k'a fo Izirayelimɔgɔw ye, o kuma le ye nin ye:

² Matigi Ala ko: «Ne ka aw kanu,

nka aw ko: «I ka an kanu cogo di le?»

Yala Esawu tun te Yakuba korɔce le ye wa?

Matigi Ala ko ten.

O bee n'a ta, ne ka Yakuba kanu,

³ ka ban Esawu ra.

Ne k'a ta jamana kuruyorow ke yoro lakolonw ye,

k'a sigiyoro ke kongowuruw toyoro ye.»

⁴ Edomukaw be se k'a fo ko: «Hali ni an ta duguw cira,

an bena o dugu benninw lawuri!»

Nka Fangatigi Ala ko:

«O be se k'a lawuri, nka ne bena a ben tuun.

Mɔgɔw bena o ta jamana wele ko kojugu jamana,

Matigi Ala ta dimi be jamana min mɔgɔw kan wagati bee.

⁵ Aw yere na bena o ye, fo aw bena a fo ko: «Matigi Ala ka bon de!

A ta bonya temena hali Izirayeli jamana dan kan!» »

Ala ka sarakalasebagaw jaraki

⁶ «Den b'a fa bonya,

jɔn fana be a matigice bonya.

Ayiwa, ni ne ye fa ye,

o tuma ne ta bonya be min?

Fangatigi Ala ko ten!

Ni ne ye matigice ye,

mun le b'a yira ko ne nasiran be aw ra?

Aw sarakalasebagaw, aw le be ne tɔgo mafiyenyara.

Nka aw ko: «An ka i tɔgo mafiyenya cogo di?»

⁷ Aw be domunifen saninyabariw le bla ne ta sarakabonan kan!

Nka aw belen ko: «An ka i tɔgo lanɔgo cogo di?»

Aw ka ne tɔɔ lanɔɔ sabu aw ko,
 ko Matigi Ala ta sarakabɔyɔɔ ye mafiyenyafen le ye.
⁸Ni aw be na ni began fiyenninw le ye ka na o ke saraka ye,
 yala o te kojugu le ye wa?
 Ni aw be na ni began senkelenw, ani began banabagatɔw le ye,
 yala o te kojugu le ye wa?
 Aw ye o began ɲɔɔn di aw ta jamanatigi ma k'a fle ke!
 Yala a bɛna diya a ye wa?
 A bɛna sɔn a ra wa?
 Fangatigi Ala ko ten!»

⁹«Sisan aw be Ala daari ko: «Ala ye sabari ka hina an na!»
 K'a sɔɔ o kow bɔra aw yere le ra.
 Yala Ala bɛna sɔn ka aw fle wa?
 Fangatigi Ala ko ten.

¹⁰E, ni mɔɔ dɔ yere le tun be se ka sɔɔ aw ra, min be taga Alabatoso daw datugu,
 janko aw kana to ka taga tasuma don ne ta sarakabɔnan kan gbansan!
 Aw ta ko si le man di ne ye!
 Fangatigi Ala ko ten!

Ne te sɔn aw boro ta sarakaw si ma.
¹¹Nka k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na,
 siya werew be ne tɔɔ bonya.
 O be wusunun sarakaw* ni saraka saninmanw bɔ ne tɔɔ kosɔn;
 siya werew kɔni be ne tɔɔ bonya.
 Fangatigi Ala ko ten.

¹²Nka aw le be ne tɔɔ lanɔɔra,
 ka to k'a fɔ ko: «Matigi Ala ta saraka tabali saninyanin te»,
 ani ko: «a saraka domuniw man kan ka jate tuun!» »

¹³«Aw b'a fɔ ko: «E, anw yere segera sa!»
 Aw be ne tɔɔ mafiyenyara o cogo le ra.
 Fangatigi Ala ko ten.
 Ni aw be na ni began sonyaninw, ani began senkelenw,
 ani began banabagatɔw le ye, ka na o ke saraka ye;
 ne be se ka o mina cogo di aw boro?
 Matigi Ala ko ten.

¹⁴Began cɛman janamanw be mɔɔ min ta beganw na,
 nka o bɛe n'a ta, o tigi be dajuru ta,
 ka began cɔɔkɔnin dɔ le ke saraka ye ka o di Matigi ma,
 o nanbaramɔɔ ɲɔɔn danganin lo;
 sabu ne ye Masaceba le ye!
 Fangatigi Ala ko ten;
 ne tɔɔ nasiran fana be siya werew mɔɔw ra.»

Ala ka kankarigbelen la sarakalasebagaw ye

2¹ Ayiwa, sisan aw sarakalasebagaw, nin kumaw ye aw ta le ye.

²Fangatigi Ala ko: «Ni aw ma lamenni ke,
 ni aw m'a bla aw jusu ra ka bonya la ne tɔɔ kan,
 o tuma ne bɛna danga ben aw kan;
 ne bɛna aw ta dugawuw yelɛma ka o ke danga ye.
 ɔnhɔn, ne yere ka aw ta dugawuw ke danga ye ka ban;
 sabu aw ma a bla aw jusu ra ka ne bonya.

³«A fle, ne bɛna wuri aw ni aw ta durujaw kama;
 aw be began minw kera sarakaw ye aw ta janagbew ra,
 ne bɛna o beganw bo seri aw ɲada kan;
 o kɔ, o bɛna aw ni o beganw bɛe ce ka taga ni aw ye.

⁴O le ra, aw bɛna a lɔn ko ne ka nin kuma fɔ aw ye
 janko ne ka jenɲɔɔnya* min don ni Levi* ye,

o jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ye to a nɔ ra.
Fangatigi Ala ko ten.

⁵ «Ne ka jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ min don ni a ye,
o tun ye si ni kenɛya ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔɔ le ye;
ne tun ka o kɛ a ye janko a ye ne bonya.
A fana ka ne bonya,
ne tɔɔɔ nasiran fana tun b'a ra.
⁶ A tun bɛ mɔɔɔw karan sariya ra ka kaɲa ni can le ye;
faninya ma bɔ a da ra ka ye.
A ka ne ta sira tagama ni hɛra ni hɔɔɔɔɔɔɔɔ le ye,
ka mɔɔɔ caman labɔ o ta sirajuguw kan;
⁷ sabu lɔnniya ka kan ka bɔ sarakalasebaga da le ra.
Mɔɔɔw ka kan ka sariya karan lamɛn ka bɔ ale da le ra;
sabu ale le ye Fangatigi Ala ta ciraden ye.

⁸ «Nka aw kɔni, aw jɛngɛra ka sira bla;
aw ka mɔɔɔ caman labɛn ni aw ta sariya karan ye.
Aw ka ne ni Levi ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔɔ cɛn.
Fangatigi Ala ko ten!
⁹ O ra ne fana bɛna aw dɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ,
ka aw majigi mɔɔɔw bɛɛ ɲa kɔɔɔ;
sabu aw tɛ ne ta siraw tagamana.
Aw ta sariya ta karan na fana aw bɛ mɔɔɔ dɔw fisaya ni dɔw ye.»

Siya werɛ musow ta furuko

¹⁰ O tuma an bɛɛ tɛ faɛɛ kelen le ra wa?
Ala kelen le ma an bɛɛ dan wa?
Mun na an bɛ ɲɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ janfara,
ka an bɛmaw ni Ala ta jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ* cɛn?
¹¹ Zuda ta mɔɔɔw ka janfa kɛ;
ko haramuninw kɛra Izirayeli ni Zeruzalɛmu;
sabu Zuda mɔɔɔw ka Matigi Ala ta ɔɔɔɔɔ saninman lanɔɔɔ,
ɔɔɔ min ko tun ka di Matigi Ala ye.
Muso minw bɛ batofɛn werɛw bato,
o ka o musow le furu.
¹² Cɛ min bɛ o ko ɲɔɔɔɔɔɔ kɛ,
ni a ka kɛ mɔɔɔ o mɔɔɔ ye,
Matigi Ala ye o tigi faran ka bɔ Yakuba ta somɔɔɔw ra,
hali ni a kɛra mɔɔɔ dɔ ye min bɛ saraka bɔ Fangatigi Ala ye!

Ala ma sɔn furusa ma

¹³ Aw bɛ min fana kɛra tuun o flɛ nin ye:
Aw bɛ Matigi Ala ta sarakabɔnan fa ni aw ɲajiw ye, ka kasi, ka ɲuna,
sabu Ala tɛ aw ta sarakaw flɛra,
a fana tɛ sɔnna ka o mina tuun.
¹⁴ Aw ko: «Mun kosɔn?»
Ayiwa, o kɛra sabu ele ka muso min furu i kanbelenman,
Matigi Ala tun ye ele ni o muso min seere ye,
ele ka o muso janfa,
k'a sɔɔɔ ale le tun ye i jɛnɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ye;
aw tun ka layiri ta ɲɔɔɔɔɔ ye.
¹⁵ O tuma Ala ma aw flɛ bɛɛ le jɛn ka aw kɛ mɔɔɔ kelen ye wa?
Aw farikolo ni aw nin bɛɛ ma kɛ kelen ye wa?
Ala bɛ min ɲini aw fɛ,
o ye ko aw ta denw fana ye kɛ Ala ta ye.
O ra, aw ye hakiri sɔɔɔ.
Aw kanbelenman ka muso min furu, aw si kana sɔn ka o janfa tuun.
¹⁶ «Sabu furusa man di ne ye,

Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko ten;
 ka kojugu ke i kannaderege ye, o man di ne ye!
 Fangatigi Ala ko ten.
 O ra, aw ye aw yere korosi,
 aw kana janfa ke.»

¹⁷ Aw ka Matigi Ala sege ni aw ta kumaw ye.
 Aw belen ko: «An k'a sege cogo di le?»
 Aw k'a sege sabu aw ko, ko mogo minw bee be kojugu kera,
 ko Matigi Ala be olugu le minako pana,
 ko olugu le ko ka di a ye!
 Aw b'a fo fana ko: «Mun le b'a yira ko Ala terrenin lo?»

Ala ta ciraden

3 ¹ «A fle, ne be ne ta ciraden ci,
 janko a ye sira laben ne ye.
 Ni o kera, aw be Matigi min nawagati makonona,
 ale bena na ka bara aw ra, ka na don a ta batoso konu.
 Ciraden min bena Ala ta jengogonya* ko fo,
 o ciraden min loko be aw ra,
 ale nato le fle nin ye!
 Fangatigi Ala ko ten.
² Nka jon ta baraka le bena se a nalon koru?
 Jon bena se ka lo a na, ni a bora?
 Sabu a bena ke i ko negyeelebaga ta tasuma,
 a bena ke i ko fanikobaga ta fanikosegen,
³ i ko mogo min be warigbe yeele k'a saninya.
 A bena Levi* ta mogow saninya,
 ka o sensen, i ko sanin ni warigbe be sensen cogo min na;
 o ra o bena sarakaw bo Matigi Ala ye ni terreninya ye.
⁴ Ni o kera, Zuda ta mogow, ani Zeruzalemu dugumogow ta sarakaw bena diya Matigi Ala ye,
 k'a ke i n'a fo wagati temeninw, ani san temeninw ta tun be cogo min na.
⁵ Ni o kera, ne bena gbara aw ra ka kiti tige;
 ne bena teliya ka ke seere ye,
 ka subagaw jaraki, ka jenyakebagaw jaraki,
 ani minw be kari faninya kan,
 ani minw be baaradenw toko o ta sara ko ra,
 ani minw be muso ce sanin ni den feritaw minako juguya,
 ani minw be lonanw minako juguya;
 sabu o te siran ne Ala na.
 Fangatigi Ala ko ten.
⁶ Sabu ne Matigi Ala, ne te yelama.
 O koson, aw minw ye Yakuba ta durujaw ye, ne ma aw halaki.»

Izirayelimogow ma yaga bo Ala ye

⁷ Kabini aw bemaw ta wagati ra,
 aw jengera ka mabo ne ta cifoninw na;
 aw ma o sira tagama.
 O ra, aw ye seko ka na ne fe,
 ne fana bena seko aw fe,
 Fangatigi Ala ko ten.
 Nka aw ko:
 «An ye seko i fe cogo di?»

⁸ «Yala adamaden be se ka Ala borofen sonya wa?
 Ayiwa, aw koni be ne ta sonyara de!
 Nka aw belen ko:
 «An be i ta sonyara cogo di le?»
 Aw be ne ta sonyara yagaw ta ko ra,

ani aw ta fenditaw ta ko ra, ne ma!

⁹ Danga be aw kan,

sabu aw be ne ta sonyara,

aw jamanamogow bee lajennin!

¹⁰ Aw ye na ni yagaw ye ka na o bla ne ta fenmarayoro ra,

janko domuni ye soro ne ta so kono.

Aw ye o ke ka ne korobo k'a fle,

Fangatigi Ala ko ten.

Aw bena a ye ni ne tena sankolo wow dayele aw ye,

ka ne ta baraka lajigi aw kan caman, fo ka aw wasa.

¹¹ Ne bena cenrifenw gben aw ye;

o tena aw ta dugukolo simanw cen tuun.

Aw ta rezenforow fana tena to denkebari ye tuun.

Fangatigi Ala ko ten.

¹² O ra, siyaw bee bena a fo aw ma ko aw ta pana,

sabu aw ta jamana bena ke jamana diman le ye;

Fangatigi Ala ko ten.»

Ala ka layiri ta a nasiranbagaw ye

¹³ Matigi Ala ko:

«Aw ka kumagbelenw fo ne ma!

Nka aw ko:

«An ka kumagbelen fo i ma cogo di?»

¹⁴ Aw k'a fo ko:

«An be Ala batora gbansan le.

An k'a ta kumakan lamem minke,

ani an ka an jusu kasi

ka tagama Fangatigi Ala nasiran na minke,

an ka mun le soro o ra?

¹⁵ Sisan an b'a jate ko yereyirabagaw ta le pana;

onhon, kojugukebagaw le sabatira.

O be Ala korobo,

nka o bee n'a ta, o be bosi.» »

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala nasiran be minw na, olugu kumana jogon fe.

Matigi Ala k'a janto o ta kuma ra, ka o lamem.

Kitabu do sebera ka o ke hakirijigifen ye Ala na koru,

Matigi Ala nasiranbagaw, ani a tugo bonyabagaw koson.

¹⁷ «O bena ke ne ta ye,

Fangatigi Ala ko ten.

Ne ka lon min laben, o lon na o bena ke ne ta mogow ye,

mogo minw ko ka gbelen ne ma.

Ne bena ne janto o ra i ko mogo b'a janto a dence ra cogo min na,

a dence min be baara ke a ye.

¹⁸ O ra, faranfasi min be mogo terennin ni mogojugu ce, aw bena o ye tuun;

faranfasi min be Ala ta baarakebaga ni baarakebari ce, aw bena o ye.»

Ala ta kitilon ani Iliya nalon

¹⁹ «A fle, o lon be nana;

o lon gbanninmanba lo, i ko dibiba tasuma.

Yerebonyabaga, ani mogojugu, olugu bee bena ke i ko binjalan.

O lon tasuma bena o jeni.

Fangatigi Ala ko ten.

Lilin tena to, yiriboro fana tena to o ko.

²⁰ Nka ne tugo nasiran be aw minw na,

terenninya ta tereyeelen bena bo aw ye.

Kenyari sebgaya be ale le ye.

Ni o kera, aw bena to ka boribori ka bo,

ka ke panpan ye i ko misidenw botu misiwere ra.

²¹ Ne bɛ lon min labɛnna,
o lon na aw bɛna mɔgɔjuguw dɔndɔn;
o bɛna kɛ aw sen kɔrɔ i ko bugurigbɛ.
Fangatigi Ala ko ten.

²² Aw ye aw hakiri to ne ta jɔncɛ Musa ta sariyaw ra,
ne ka ne ta cifɔninw, ani ne ta kolatigenin minw fɔ a ye Horebu,
ko a ye o fɔ Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye.

²³ «A flɛ, sani Matigi Ala ta lon ye se,
ne yɛrɛ bɛna cira Iliya^a ci aw fɛ;
o lon bɛna kɛ lonba le ye,
ani siranyalonba.

²⁴ A bɛna denw kanuya don o faw jusukun na,
ka faw fana kanuya don denw jusukun na,
janko ne kana na jamana halaki pewu.»

---

^a3.23 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.